

DJEČJI PODLISTAK „HRVATSKE RIJEČI“

HRCKO

24. ožujka 2023.

Broj 222

ISSN 1821-3758

9771821375004

**Svjetski dan
kazališta**

**Stiholjupci
- Proljeće**

**Vršnjaci
- Rebeka Varga**

**Bolesničko
pomazanje**

**Sve je lako
kad si... osmaš**

Uskrsna košara

IMPRESUM

Izdavač: NIU »Hrvatska riječ«, Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica
Glavna i odgovorna urednica: Zlata Vasiljević
Urednica izdanja: Željka Vukov
Suradnici: Ivana Petrekanić Šiž, Bernadica Ivanković, Marina Piuković, Vesna Huska, Katarina Čeliković, Zoltan Sič, Nevena Gabrić, Mirjana Crnković-Horvat, Slađana Husak, Mario Tikvicki i Petar Tikvicki
Lektor: Zlatko Romić
Tehnički prijelom: Thomas Šujić i Jelena Ademi
Ilustracije: Adrijana i Zoran Vukmanov Šimokov
Obrada fotografija: Nada Sudarević
E-mail: hrcko@hrvatskarijec.rs
Viber: 064/65-90-718

Podlistak »Hrcko« izlazi uz redovitu potporu Pokrajinskog tajništva za kulturu i javno informiranje

Dragi čitatelji *Hrcka*!

Eto nama još jednog proljeća. Kalendarski je stiglo (20. ožujka), a nadam se kako će sunce napokon svoje zrake usmjeriti ka nama i kako ćemo zaista moći uživati u prirodi. Da pravila ponašanja u prirodi dobro znate saznala sam iz vaših točnih odgovora koje ste poslali kao *Hrckovi detektivi*. Vjerujem da to nije samo na papiru, nego da okoliš čuvate i u stvarnom životu i to svakodnevno. Ovoga mjeseca vas posebno potičem da pripazite na nepotrebno prosipanje vode (više o tome čitajte na str. 8) i na značaj i čuvanje šuma. Svjetski dan šuma smo obilježili 21. ožujka, ali zapravo na to trebate misliti cijele godine i bez toga da vas na to treba netko podsjećati. Svi znate važnost šuma i vode, te se onda sukladno tome i ponašajte i slobodno opomenite druge.

Proljeće može biti »opasno« godišnje doba, osobito ako se zaljubite... Nemojte sada popustiti u školi zbog lijepog vremena nego se latite posla, uradite zadaću i onda brzo na druženje na zraku, šetnje, sportske aktivnosti, vožnju biciklom... Ako baš volite, možete i čitati vani, sami ili s prijateljima, primjerice *Hrcka*...

Uživajte u pripremama za Uskrs! Neka vam je sretan! Vidimo se u travnju!

Željka

**Složite
kockice
u odgoju
VAŠE
DJECE**

**UPIS
U 1. RAZRED
OSNOVNE ŠKOLE**

**ŠKOLSKA
2023./24.**

**NASTAVA NA
HRVATSKOME
JEZIKU**

3. travnja – 31. svibnja 2023.

**Potrebno je kontaktirati izabranu školu
ili osobno otići.**

**OŠ „Ivan Milutinović“
Subotica i Mala Bosna**

024 671 180

024 558 063

063 106 77 91

08.00–18.00

osivanmilutinovic@mts.rs

**OŠ „Matko Vuković“
Subotica**

024 4562 573

069 106 77 91

9.00–14.00

osnovnaskola@matkovukovic.efu.rs

**OŠ „Vladimir Nazor“
Đurđin**

024 4768 035

024 4768 677

8.00–13.00

osvnazor@gmail.com

**OŠ „Matija Gubec“
Tavankut**

024 4767010

8.00–13.00

info@osmgubec.edu.rs

**OŠ „22. oktobar“
Monoštor**

025 807 531

9.00–11.00

os22oktobar@mts.rs

Svjetski dan kazališta

Svjetski dan kazališta obilježava se od 1962. godine i to uvijek 27. ožujka. Ovaj datum povezan je s otvorenjem prve kazališne sezone u Teatru nacija u Parizu, a odabrala ga je svjetska udruga za kazališnu umjetnost ITI (International Theatre Institute).

Jeste li imali priliku posjetiti kazalište?

Ako niste, potrudite se posjetiti ovu važnu ustanovu i pogledati neku dobru predstavu. Predložite roditeljima da vas počaste odlaskom u kazalište ili se organizirajte na nivou škole. Poseban je doživljaj biti u kazalištu, a posebno je iskustvo dogovoriti posjet kazalištu, vidjeti što se sve nalazi iza zastora i porazgovarati s glumcima. Ako vam se ikada pruži ta prilika, iskoristite ju.

Kazalište je nastalo u staroj Grčkoj. Institucionalizirano je još u 6. stoljeću prije Krista iz rituala koji su se održavali u čast boga Dioniza. Slavili su ga pjevanim i recitiranim *ditirambima* (svečane zborske pjesme pjevanje bogu Dionizu) i plesom. U tim svečanostima nalazimo početke tragedije i komedije.

Jedno od tri najstarija kazališta u Europi nalazi se u Hrvatskoj. To je Hvarsko kazalište koje je izgrađeno još 1612. godine.

Kazališni bonton

Iako mnogi često na to zaboravljaju, postoje određena pravila ponašanja u kazalištu koja se moraju poštovati i koja je potrebno znati:

- na kazališnu predstavu treba doći 15 – 20 minuta prije početka
- isključite mobitele
- ako na ulaznici piše red i broj sjedala, pridržavajte se toga
- suzdržite se od lupkanja nogom o pod ili sjedalo, kao i od glasnog komentiranja, a ako baš nešto morate reći prijatelju ili roditeljima onda im šapnite na uho
- zabranjeno je trčanje i skakanje, a tijekom predstave i hoda-nje
- ne možete vrištati, smijati se glasno, govoriti...
- u kazalištu nema jela, grickalica, pića i šuškanja vrećama
- ako baš morate izići, učinite to tijekom pauze među činovima, no svakako je nepristojno izlaziti tijekom predstave
- ne možete igrati igrice na mobitelu, pa čak i ako vam je predstava dosadna.

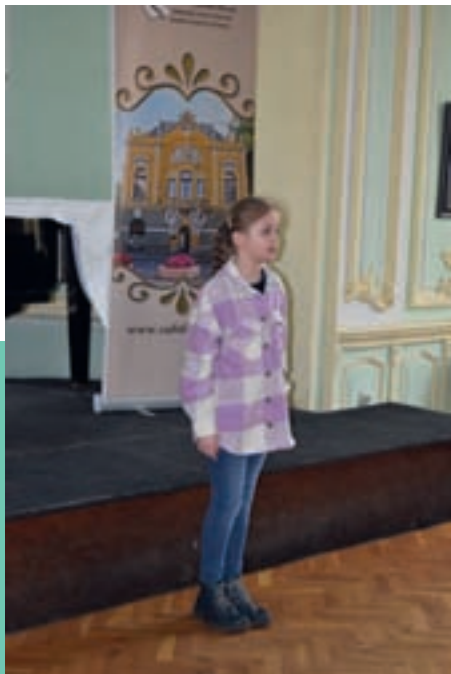
Vlastito kazalište

Istina, nemoguće je doma imati vlastito kazalište, ali ako imate dara i želju onda možete doma izraditi minijaturno lutkarsko kazalište. Pozornicu možete izraditi od kartona ili kutije za cipele, a lutke možete i sami kreirati ili izrezati likove iz nekih časopisa za djecu. Zalijepiti ih možete na štapiće za ražnjice i onda je potrebno samo pustiti mašti na volju. Jasno, treba vam i publika, pa pozovite prijatelje, braću sestre, baku, djeda...

Ž.V.

Tradicija lijepog kazivanja poezije

Prva dva četvrtka u ožujku, 2. i 9., bila su rezervirana za lijepo kazivanje poezije. Tih dana su u Subotici, u prekrasnoj čitaonici Gradske knjižnice, održane najprije Općinska, a potom i Zonska smotra recitatora *Pjesniče naroda mog*. Bio je to pravi blagdan za uši i dušu. Čule su se recitacije na srpskom, mađarskom i hrvatskom jeziku te bunjevačkom govoru. Recitatore podijeljeni u tri starosne skupine, mlađi uzrast (učenici od I. do IV. razreda osnovne škole), srednji uzrast (od V. do VIII. razreda) te stariji uzrast (srednjoškolci), pratilo je tročlano povjerenstvo koje nije imalo lak zadatak odlučiti tko je za nijansu bolji te zaslužuje nastaviti natjecanje.

Tako su među recitatorima koji su kazivali poeziju na hrvatskom jeziku na zonskoj smotri recitatora proglašeni za najbolje:

Emilia Tonković, OŠ *Ivan Milutinović* Subotica – u kategoriji mlađi uzrast

Marijan Rukavina, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata Subotica – u kategoriji srednji uzrast

i **Ivan Huska**, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata Subotica – u kategoriji stariji uzrast

dok su pored spomenutih recitatora na općinskoj razini nagrađeni i:

u kategoriji mlađi uzrast – **Magdalena Kujundžić**, OŠ *Matko Vuković* Subotica

u kategoriji srednji uzrast: **Pavao Huska**, Hrvatska čitaonica Subotica i **Antoniya Kujundžić**, HKC *Bunjevačko kolo* Subotica

u kategoriji stariji uzrast: **Luka Ješić** i **Rahela Šteković**, oboje iz Srednje medicinske škole Subotica.

Naredna razina natjecanja je Pokrajinska smotra recitatora koja će od 21. do 23. travnja u Sečnju okupiti najbolje recitatore Vojvodine.

B. I.

Prepričali: Susanna Davidson, Rosie Dickins,
Andy Prentice i Rob Llyod Jones

Zaboravljene bajke o hrabrim i sjajnim curama

Jeste li čitali nekada bajke o hrabrim i sjajnim djevojkama koje nadmudruju divove, bore se protiv zla, kreću u pustolovine, penju se na nemoguće planine, bude usnule kraljeviće... i, dakako, žive sretno do kraja života? Da, dobro ste pročitali i vjerujte postoje upravo takve bajke kao i mnoge druge koje su davno ispričane, pomalo i zaboravljene ili nisu nikada ni zapisane. Priče umiru kad se ne pripovijedaju, a to ne možemo dopustiti. Stoga pročitaj ove odlične priče o odvažnim i smjelim djevojkama i dopusti da te bajka osvoji i raspiri ti maštu. Možda ćeš tada vidjeti svijet na posve nov način. A ako doista zavoliš neku od ovih bajki, i ti je možeš prepričati. Ako želiš, promijeni joj kraj i značenje na način koji ti smatraš najboljim. Tko zna, možda će se baš tvoja priča uvijek iznova pripovijedati. Zato uživaj u ovim pustolovinama, a potom ih ispričaj prijateljima... I ovo nije samo moj savjet nego i želja onih koji su priredili ovu knjigu.

B. I.

STIHOJUPCI

Proljeće

U živici zečić spava
oko njega raste trava
povjetarac tiho šuška
propupala mala kruška
jaglac žuti
žuto šušti,
tek se malko, malko
smiješka
jer ga pčela rilcem češka.

Nedaleko neka graja
koka čuva svoja jaja
pod krilom joj malo pile
ko da je od žute svile.
Proljeće je, sve se budi
Propupali čak i ljudi.

Milan Taritaš

Razgaljena Roska

Mala Roska rado razgaljiva sa svakim koga susritne. Razglaba ona o raznim temama, od raskuvani rizanaca do raskošni ruva, a zdravo se voli i raspitivat kad će već bit rogačom pogače i kad će već i ona smit izić na rogalj? Svi je zovu »Mala razgala« i pitaju: »Znaš ti, Roskice, još šta radit, sem razgaljivat?«, a Roska razgovitno rekne: »Znam i molit rozarij«.

RAZGALJIVAT – raspravljati

ROSKA – žensko ime

RASKUVAT SE – raskuhati se

RIZANAC – tanko valjano rezano tijesto, te tanko rezani duguljasti dijelovi tijesta

RASKOŠNO – bogato

RUVO – haljine, odjeća

RASPITIVAT SE – pitajući doznati, istražiti

ROGAČ – drvo iz porodice leptirnjača, ima jestivu mahunu (rogač u nekim naseljima zovu – kruz sv. Ivana)

ROGALJ – kut kuće (najčešće na križanju ulica) gdje se okupljala mladež radi pjesme, igre i zabave

ROZARIJ – krunica, brojanice

HRVATSKI JEZIK

Piše: Mirjana Crnković-Horvat

Veliko slovo

Veliko početno slovo često nam zadaje brigu, osjećamo se nesigurnima kad nešto pisati velikim, a kad malim slovom. Međutim, iako pravila o pisanju velikog slova imaju svoje iznimke, načelno uopće nisu teška. Velikim početnim slovom pišemo vlastita imena, imena stanovnika, kontinenta, država, naseljenih mjesta, pokrajina, područja, planeta, pripadnika naroda. Kod pisanja zemljopisnih naziva, važno je upamtiti jedno jednostavno pravilo – samo gradovi i države imaju u svojim višečlanim nazivima sva velika početna slova, u svim drugim slučajevima (rijeke, jezera, natpisi i dr.) samo je prva riječ napisana velikim, a kod ostalih riječi pazimo ima li nekog vlastitog imena. Na primjer, piše se Crna Gora jer je riječ o državi, ali je Fruška gora zato što je planina, a ne država.

Zaokruži slovo ispred točno napisanog naziva.

- a) Narodna republika Kina
- b) Plitvička Jezera
- c) Slavonski brod
- d) Mala Bosna

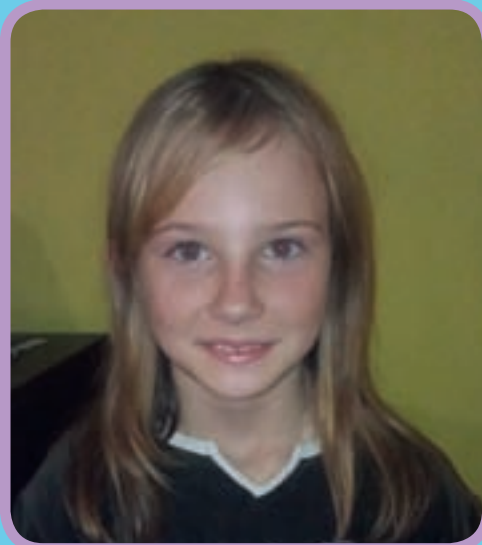
UPOZNAJMO VRŠNJAKE

Zovem se **Rebeka Varga**

Učenica sam petog razreda OŠ *Bratstvo-jedinstvo* u Bezdanu

Obitelj: mama **Ervina** (29), tata **Dejan** (38) i brat **Danijel** (8)

Izvannastavne aktivnosti: odbojka

II – II:

slano / **slatko**
kompjutor / **društvena igra**

stan / **kuća**
tenisice / **cipele**
meso / **povrće**
zima / **ljeto**
dan / noć

pješačenje / **bicikl**

jabuka / kivi
crvena / plava
film / **knjiga**
voće / čokolada

tamburaši / **zabavljaci**
tjelesni / **matematika**

pizza / odrezak
kemijska / **olovka**
čokolada / vanila
gazirano / **negazirano**
pas / **mačka**

selo / grad
odbojka / košarka
kazalište / **film**
trenirka / traperice
sport / folklor

IMAGINE

PREPORUČUJEM:

knjiga:

René Guillot
Bijela griva

pjevačica :

Ariana Grande

pjesma:

Imagine

film:

Sam u kući

kompjutorska igrica:

roblox

Volim: Dobro društvo
Ne volim: Zlobu,
nepravdu i nepoštenje

Eko je cool!

Čekamo proljeće...

Sunce se sve ljepše smiješi, priroda uživa! Ovaj broj *Hrcka* pročitaj vani, na zraku i suncu!

Nakon dobrog ručka ili užine (bilo slatke, bilo slane), poslije vesele igre ili treninga, tako slatko »padne« – čaša vode. Gazirani sokovi, čak i voćni napitci, tek bi voljeli uspjeti dati nam to što nam daje samo čista, »obična« voda – najbolji lijek za zdravu žeđ! Možeš li zamisliti da vode – nema?

Loša vijest: 2 milijarde ljudi na svijetu žive bez pristupa pitkoj vodi.

Dobra vijest: 22. ožujka svake godine obilježava se SVJETSKI DAN VODA kako bi se skrenula pozornost ljudi diljem svijeta na to koliko trebamo čuvati vodu za piće.

Što ja mogu učiniti?

EKO ZADAĆA ZA OŽUJAK: Svaku, i najmanju količinu čiste vode, čuvaj! Nemoj sipati punu čašu ako ju nećeš popiti do kraja. Ako ipak ne možeš, ili je voda dugo stajala pa ti se ne da popiti, sipaj ju na cvijeće. To učini i s vodom iz plastične bočice koju možda носиš u školu ili trening – vodu koju nisi popio/la ne propisaj bilo gdje, već na biljke.

U ovom broju radujemo se prilogu o sjajnom eko projektu znanstvenog kluba nižih razreda đurđinske Osnovne škole *Vladimir Nazor*. Divimo se izvrsnoj ideji i čestitamo na uspjehu, te zahvaljujemo na iscrpnom izvještaju i lijepim fotografijama! Uživajte!

ZELENE ČESTITKE KOJE MOGU PROCVJETATI

nekih biljaka koje, ako se posade, mogu procvjetati. Poslije smo skinuli mrežice i izrezali papire na veličinu čestitki. Zamotali smo ih ukrasnom vrpcom i tako prodavali na Božićnom vašaru. Dogovorili smo se da ćemo polovinu novca koji smo sakupili dati u humanitarne svrhe, a od druge polovice zarađenog novca ćemo se počastiti na ekskurziji.

Bilo je zabavno dok smo radili naše čestitke, a na vašaru smo ih sve brzo rasprodali.

Lana Stantić, 4 b, OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin

Na satu sekcije Green STREAM – naučni klubić, na koju skupa idemo mi iz 2/4 b s prijateljima iz 4 a, s našim učiteljicama **Iris Stantić Miljački** i **Adrijanom Žarić** i nastavnicom engleskog jezika **Tijanom Novaković**, radili smo jako zanimljiv projekt.

Odlučili smo napraviti ekološke čestitke kojima ćemo razveseliti svoje rođake i prijatelje, a koje se poslije mogu i zasaditi u zemlju. Dogovorili smo se da ih napravimo od starog papira i ukrasimo na osobit način. Učiteljice su nas prvo naučile kako reciklirati papir. Stari papir koji smo donijeli od kuće rascjepkali smo na komadiće, stavili smo ga u vodu, promiješali i tako nekoliko puta. Stavili smo mrežicu na tacnu, na nju raširili papiriće s vodom, dodali šljokice i posuli sjemenkama

U sljedećem broju idemo novim eko koracima i novim vijestima iz škola! Ne propustite!

Vesna Huska

Škrinja s blagom

Nebeska zlamenja

Vozila se po moru galija.
U njojzi je Isus i Marija
I š njima je Krstitelj Ivane.
Crna jim se zemlja zanijala
I visoka ponavila gora,
A i vedro nebo otvorilo.
Al besidi Krstitelj Ivane:
– O kumice, Marijo Divice!
Što se crna zemlja zanijala
I visoka ponavila gora,
A i vedro nebo otvorilo?
– Kad me pitaš, moj kume Ivane,
Kad me pitaš, pravo ću ti kazat:
Kad se crna zemlja zanijala,
Onda sam se Bogu pomolila;
A visoka ponavila gora,
Onda sam se Bogu poklonila;
Kad se vedro nebo otvorilo,
Onda me je Bog u nebo zvaao.

Kazivala **Kata Palić**, Čonoplja

Zapisao **Ive Prčić**, *Bunjevačke narodne pisme*, 1939.

Zrnca mudrosti:

Što je pravo i Bogu je drago.
Kaži mi s kim si, da znam ko si.
Bolesnog se pita, a zdravom se daje.

Iz *Subotičke Danice* za 1922. godinu

Cembule

Cembule, cembule,
Ode gori svića,
Peku oraščića
A nam ne dadu,
Dok nas ne poznadu.
Cembule, cembule,
Ode gori lampaš,
Rodio se Andraš.
Cembule, cembule,
Ode gori kamenica,
Rodila se Aničica.
Cembule, cembule.

Kazivala **Liza Prčić**, Subotica

Bolesničko pomazanje

Svaki sakrament je Božji dar ljubavi, pa tako i sakrament bolesničkog pomazanja. Znamo da je Isus svoju najveću ljubav prema nama pokazao na križu, u svojoj najvećoj patnji. Ako je Isus mirno i dostojantveno izdržao tako veliku muku, sigurno je da bi baš on mogao biti najveća pomoć ljudima u bolestima, patnjama ili starosti. Kada se tijelo razboli, postane krhko i čovjekov život je u opasnosti, Božja pomoć nam, istina, uvijek treba, ali osobito kada smo u boli, slabi i bolesni. Bolesničko pomazanje možemo zatražiti od svećenika svaki put kada smo u teškoj bolesti ili pred operacijom. Svećenik će nas pomazati blagoslovljenim uljem po čelu i rukama. Pritom će moliti Gospodina Isusa da nam pomogne i da nas oslobođena od grijeha spasi i pridigne. Ove su riječi zapisane u Svetom pismu. Bog nam snaži tijelo, a posebno dušu jer donosi oprostjenje grijeha. Iako mnogi ljudi u bolesti vide sve samo loše, primjetno je

da čovjek lako zaboravi na Boga kada mu je dobro, dok ga u tjeskobi uvijek više traži. Zato za bolest možemo reći da je svojevrsna blagoslovljena nevolja koja nam, ukoliko ozdravimo, omogućuje da postanemo bolji prema sebi, bližnjima i Boqu. Bolesničko pomazanje nas na poseban način zbližava s Isusom, daje utjehu i mir.

Pronađi točne odgovore, upiši ih u kvadratiće i u označenim poljima otkrij ime apostola koji piše o bolesničkom pomazanju.

1. Bolesničko pomazanje se traži kod:

- a) Prehlade
- b) Operacije
- c) Upale grla

2. Kod bolesničkog pomazanja koristi se:

- a) voda
- b) tamjan
- c) maslinovo ulje

3. Bolesničko pomazanje podjeljuje:

- a) časna sestra
- b) đakon
- c) svećenik

4. Bolesniku se pomazuju:

- a) ruke i čelo
- b) oči i uši
- c) ruke i noge

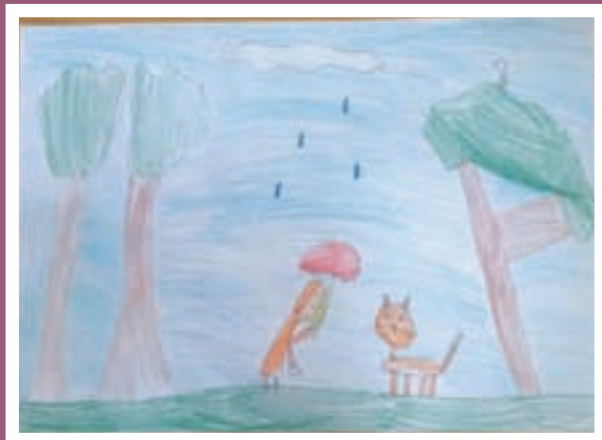
5. Bolesničko pomazanje se može primiti:

- a) jedanput
- b) više puta
- c) tri puta

[illegible]

Dominik Sarić Lukendić, 4.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Jovana Rajković, 1.r – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

Petra Temunović, 4.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Aleksa Vlaović 3.c –
OŠ Ivan Milutinović, Subotica

Anja Katačić, 1.r –
OŠ Moša Pijade, Bereg

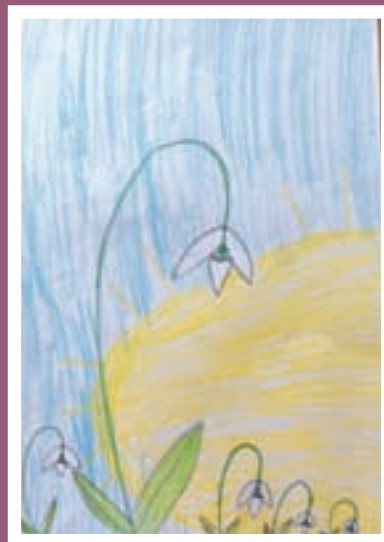
Katarina Vukmanov Šimokov, 2.4 –
OŠ Matko Vuković, Subotica

Matija Silađev, 1.r – OŠ Ivan Goran Kovačić, Sonta

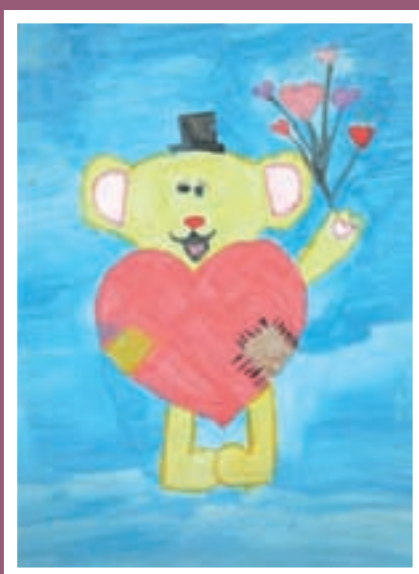
Ina Bačlija, 4.c – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica

Tea Rica, 1.r – OŠ *Moša Pijade*, Bereg

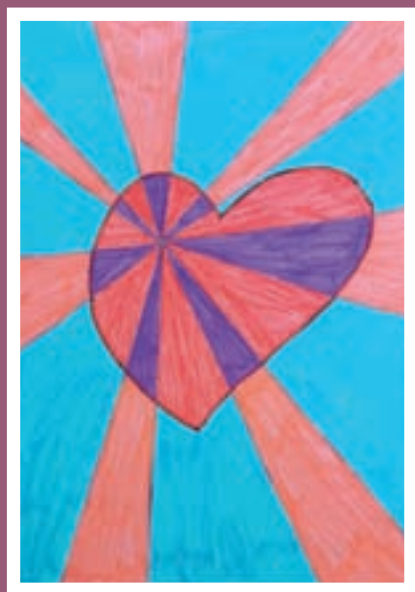
Ilija Matković, 3.4 –
OŠ *Matko Vuković*, Subotica

Ivana Buzačić, 4.a –
OŠ *22.oktobar* Monoštor

Milan Gašpar, 4.e –
OŠ *Ivan Milutinović*, Mala Bosna

Lena Doboš 3.a – OŠ *22. oktobar*, Monoštor

Nataša Horvatski, 2.4 – OŠ *Matko Vuković*, Subotica

SVE JE LAKO KAD SI... OSMAŠ

SCENA PRVA: Nakon preležanih i prekašljanih grlobolja, Sara i Jure konačno skupa u školi. Šesti sat je gotov i puštaju ih sa sedmog, jer je kemičarka sad bolesna (došao red i na nastavnike). Sara i Jure malo sporije šeću i

kod živice, skriveni od svih pogleda, zastaju. Gledaju se i oči toliko toga govore, ali ipak ne koliko prsti isprepleteni tu negdje kod Jurinog vrata: Jure joj je nježno uzeo šaku u svoju i prste prinio usnama, ali Sara je – začuvši glasan razgovor – u strahu ispružila ruku od njegovih usana ka lišću. Čim je slučajna prolaznica odžurila dalje, glasno govoreći u mikrofonsku slušalicu za mobitel, njena ruka se sama približila njegovom vratu. »Jedva čekam gimnaziju, bit ćemo stalno skupa, je li?« Samo se smiješila kao da ga ni ne čuje – toliko je bio lijep u tom trenu...

SCENA DRUGA: Sara je ušla u stan, izula se, jaknu bacila na stolicu u trpezariji i došla do mame, koja je sjedila

uz tv seriju. Mama je rekla: »Mila, stigla si ranije, pisala je razredna da nemate posljednji sat... Hajde, stavi juhu da ti se grije, sad će kraj epizode, pa dolazim da mi pričaš...« Cmoknula je mamu i izašla. Usput, mama je doviknula: »Pisali su u grupi – u srijedu si ti na redu za profesionalnu orijentaciju, samo da znaš, a drugi tjedan su razgovori...« Dok je stojeći kraj šporeta stajala i pazila na juhu da se ne pregrije i usput odgovarala na trenutne, odjednom joj je došlo u pamet što je mama rekla. Prišla je stolici i sjela. Čak je i mobitel spustila kraj tanjura i zagledala se u zid. Kao da joj je netko iza leđa iznenada iz sve snage skočio s obje noge na dobro napuhani tetrapak od čokoladnog mlijeka – toliko se u trenutku prestravila. Od rujna na bilježnicama piše »8. e« umjesto sedmog, raska i profani pričaju mnogo toga, ali nekako – sve je to lebdjelo oko njenih ušiju. Sad joj je to odjednom došlo baš pred oči. Sjedila je nepomično dok mama nije ušla u ku-

hinju. »Još se nije ugrijalo? Pa što je s tim plinom... Saro, što ti je? Jesi li dobro, mila?« »Mama, ja u rujnu krećem u srednju!« »Znam, mila, pa to... Nisi još potpuno svjesna, je li?« Šutjela je nekoliko trenutaka. »Bojiš se?« Kimnula je nekoliko puta i odjednom zavrtjela glavom: »Mama, ja to neću moći...« Mama se široko nasmiješila: »Vjerujem, bebo moja, da se tako osjećaš. Ni meni nije bilo svejedno prije gimnazije... Ali, nekako sam uspjela i završila i višu i – eto me. Bit ću s tobom...«, govorila joj je ljubeći je u kosu, oči, obraze, »Tu je mama, možemo mi to, skupa...« Zagrlila je mamu i pomislila – ma, mora biti tako...

SCENA TREĆA: Testovi su prošli. Sari sasvim dobro, a Juri – fantastično. Juri su svi savetovali samo gimnaziju, a Sari rekli da može što god želi – ako se samo malo potrudi. Tek sad ju je uhvatio strah. Nije se plašila neuspjeha, ne. Ona se sasvim dobro snalazi. Ali, pitala se gledajući se u zrcalo školskog WC-a, što ona zaista želi?

(vh)

Gusak koji je učio letjeti

U jednom seoskom dvorištu živjelo je mnogo peradi. Među njima bio je i mladi gusak koji je uvijek bio željan novih avantura. Šetao je po dvorištu i gledao čime se zabavljaju patke, guske i kokoši, ali sve to nije mu se činilo posebno zanimljivim. Primijetio je da iza ograde koja njihovo dvorište dijeli od susjedskog raste biljka koja ima tamne bobičaste plodove. Vidio je da se oko njih često skupljaju ptice koje lete. Dok se jedan vrapčić odmarao na toj ogradi, gusak ga je dozvao svojim gakanjem i započeo razgovor:

– Bog, vrapčiću! Vidim da se sladiš tim tamnim bobicama. Sigurno su ukusne! Što je to?, radoznalo je pitao gusak.

– To je grožđe. Zar ga nikad nisi vidio i probao? Ima ga sada svuda u ovom kraju, odgovorio mu vrabac.

– Ali nema ga u našem dvorištu – žalosno je odgovorio gusak

– Nisam imao priliku probati ga.

Vrapčić se iznenadio, ali i ražalostio kad je to čuo.

– Baš šteta, ne znaš što propuštaš. Ja čitav dan letim i biram najzrelije i najsočnije grozdove.

– Ah, baš bih volio da mogu letjeti poput tebe i ostalih ptica, snuždeno je odgovorio gusak.

– Zar nikad nisi pokušao?, nije mogao vjerovati vrabac.

– Pa jesam kad sam bio guščić, ali nije išlo.

Vrapčić je bio uporan i nastavio ga ohrabrivati.

– Nikad nije kasno! Mogu te ja poučiti. Najvažnije je da imaš čvrstu volju i prepustiš se svojim ptičjim instinktima i zračnoj struji. Već danas možemo početi.

Gusak je doista dobio želju za letenjem. Zamišljao je sebe kako prelijeće u druga dvorišta i ima do sad nepoznatu slobodu. Pristao je. Vrapčić je stajao na ogradi i prvo mu pokazivao pokrete krilima, a gusak ga je oponašao. Njegovo mahanje krilima privuklo je pozornost ostale peradi. Mame koke prvo su pomislile da je vidio neku opasnost kad tako maše krilima. Guske su već znale da ovaj mladi gusak nikad nema mira, pa se nisu previše obazirale. Stari patak promatrao je sve sa strane i vrlo brzo shvatio što gusak pokušava i samo se nasmijao. Gusak je i dalje mahao i sav se uspuhao. Nakon nekog vremena vrapčić je shvatio da je ipak bolje sada odmoriti i sutra nastaviti. Tako su nekoliko dana vrapčić i gusak vježbali pokrete letenja. Gusak bi se izmorio, ali vrapčić ga je hrabrio i poticao.

Nakon početog razgibavanja vrabac je jedan dan rekao da je vrijeme da isproba prvi let. Predložio mu je da se popne na krov kokošinjca i odatle uhvati dobar zalet, snažno zamahne krilima i skoči u visinu. Gusak se pomučio dok se nije popeo na krov. Svi su ga već daniha vidjeli kako maše krilima, ali na zemlji. Vrapčić je oblijetao oko njega i podsjećao ga na pokrete. Kada je bio spreman, gusak je duboko udahnuo, počeo trča-

ti od sredine prema rubu krova, zamahnuo krilima i odskočio. Svima je zastao dah u iščekivanju njegovog prvog leta. U zraku je nekoliko puta uspio zamahnuti krilima prema susjedovoj ogradi, ali je pao ispred nje. Podigao se oblak prašine i nastao je muk. Dok se nije vidjelo da podiže krila nitko se nije usudio približiti. Otresao je prašinu sa svojeg bijelog perja, a vrapčić je odmah doletio do njega. Kada je vidio da nije povrijeđen, odmah ga je počeo bodriti.

– Ovo je tek prvi pad, ništa ne brini. Vrlo dobro ti ide, hajdemo odmah opet!

Gusak je šutke pošao prema kokošinjcu gegajući se. Osjetio je bolove po čitavom tijelu, ali nije želio odustati. Kada su koke vidjele da se opet penje na krov, brzo su odvele piliće na drugi kraj dvorišta kako ne bi to gledale i poželjele oponašati takve vratolomije. Guske su počele gakati i odvrćati ga, a stari patak je sve šutke promatrao.

Ovaj put gusak je napravio jači zalet i skok. U zraku je napravio nekoliko zamaha krilima i uspio odskočiti do ograde. Tamo je zastao, izgubio ravnotežu i njihao se dok nije upao u susjedovo dvorište.

Vrabac je ponosno zacvrkutao:

– Bravo! Ovo je bio tvoj prvi let!

Gusak se opet pridigao i pogledao oko sebe. Ovaj put boljelo ga je svako pero. Vrtjelo mu se u glavi i zaboravio je zašto je uopće poželio letjeti. Vrapčić se odmah stvorio do njega i pokazao mu grožđe koje je toliko želio probati. Gusak se lagano doteturao i okusio slatke grozdove. Doista su bili ukusni. Toliko sočniji od kukuruza i trave koje je do sada jeo. Dok se tako sladio i zaboravljao na svoje letove i padove, odjednom ga netko ugrabi s leđa i nađe se u mraku.

Susjed je čuo buku i brzo vidio da ima nepozvanog gosta u svom dvorištu. Uhvatio ga je u vreću i odmah vratio susjedu.

– Vidi koga ti nosim. Tvoj je gusak preletio u moje dvorište i jeo grožđe!

– Nemoguće! Kako bi gusak mogao preletjeti tvoju visoku ogradu? Možda se provukao kroz neku rupu, čudio se njegov gazda.

Izvadio ga je iz vreće i dao mu kukuruza. Gusak je bio izmoren od ovog dana i svih svojih avantura. Bilo je vrijeme da odmori od svega. Skoro je zadrijemao kad mu se približio stari patak i sa smješkom upitao:

– I, kakvo je susjedovo grožđe? Hoćeš li i sutra ponoviti let?

Gusak je samo umorno odgovorio:

– Bolji je ovaj naš kukuruz koji nam gazda daje, i nastavio drijemati.

Ana Gaković

Eko ljubice

JE GRANULO NAKON PROLJETNE
PROBUDILO .

I

JE PROVIRILA I

POVIKALA:

– JAO! TKO MI TO SMETA DA PORASTEM?! AJOJ!!!

PRITIŠĆE MI GLAVU! UPOMOĆ!!! – VIKALA JE

– DRAGA , NE BUDI , ZAR NE VIDIŠ DA

JE PARK PUN STARIH ? TREBALO BI IH

POSPREMITI I ODNIJETI U ! ALI TKO ĆE TO

URADITI? – PITAO SE KOJI JE SPAVAO

POKRAJ

PARKOM JE PROLAZIO LUKA KOJI SE VRAĆAO

SA SATA EKOLOGIJE I ODLUČIO POZVATI PRIJATELJE DA

SKUPA POČISTE NERED U PARKU. DJEČACI SU

NAPUNILI FLAŠA, ODNIJELI IH NA

I ZA NJIH DOBILI OD KOG SU NAPRAVILI

NATPIS »ČUVAJMO PRIRODU DA NAM DUŽE

TRAJE!«. STAVILI SU GA U OČIŠĆEN PARK I POČASTILI

SE

PROLJEĆE, DAJ DOĐI

JE LI VAM, DJECO, DOSADILA ZIMSKA KAPA, JAKNA, RUKAVICE, ČIZMICE? DOSTA JE ČAJA I TOPLIH NAPITAKA, TMURNIH OBLAKA! PROLJEĆE, ČEKAMO TE!

ŠTO SVE TREBA ZNATI O PROLJEĆU, NAUČIT ĆE VAS HRCKO!

PROLJEĆE POČINJE 21. OŽUJKA – TADA JE PROLJETNA RAVNODNEVICA
ZAVRŠAVA SE 21. LIPNJA – TADA JE NAJDUŽI DAN U GODINI
U PROLJEĆE SE BUDI PRIRODA, BILJKE I ŽIVOTINJE
SADIMO VRTOVE, POVRTNJAKE, VOĆNJAKE, NJIVE

ZUMBUL ILI JACINT

MIRISNA BILJKA KOJA NARASTE DO 20-30 cm U VISINU. IMA TANKE DUGULJASTE MESNATE LISTOVE ZELENE BOJE IZ KOJE IZLAZI DEBELA STAPKA S CVATOM PO NJOJ. SADI SE U JESEN U VRT ILI U POSUDE KOJE TREBA SPREMITI U KUĆU KAKO SE NE BI SMRZNULO, NO UKOLIKO JE U VRTU NEĆE SE SMRZNUTI. LUKOVICU TREBA POSADITI U BOGATU HUMUSNU ZEMLJU NA DUBINU OD 15- 20 cm S RAZMAKOM IZMEĐU LUKOVICA OD 15-20 cm.

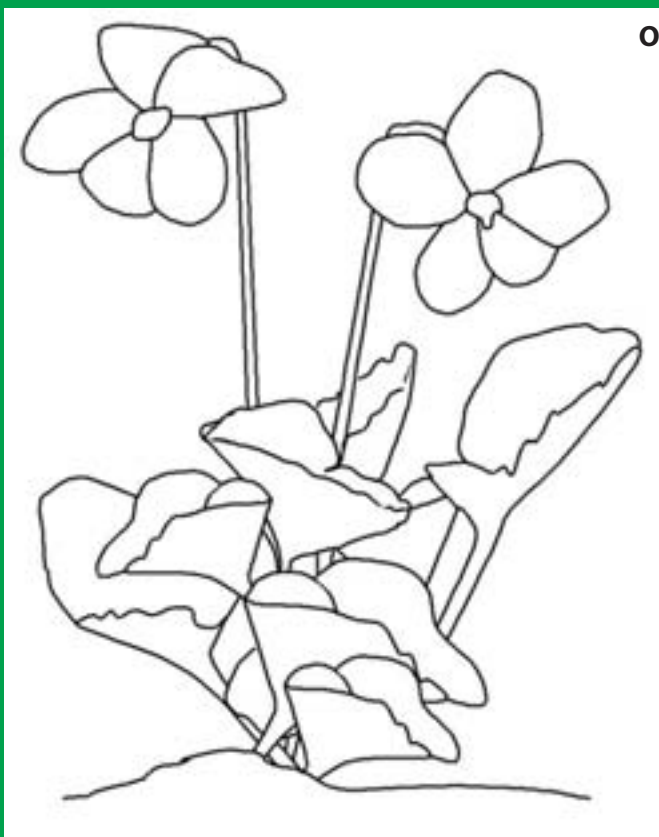
LJUBICA

OVU MIRISNU BILJKU S PREKRASNIM LJUBIČASTIM LATICAMA U PROŠLOSTI SU ŽENE KORISTILE ZA JUTARNJE UMIVANJE. OBIČAJ JE DA SE NA CVJETNICU UMIJE U VODI PUNOJ LJUBICA. BILJKA RASTE NA OSUNČANIM BRDSKIM PAŠNJACIMA I LIVADAMA, TE SVOJIM MIRISOM PRIVLAČI KUKCE. POSLOVICA KAŽE: »LJUBICA MALEN CVIJET, AL' JU VOLI ČITAV SVIJET«.

TRATINČICA

TRATINČICA JE CVIJET KOJEG GOTOVO SVI LJUDI ZNAJU. NISKA GRMOLIKA VIŠEGODIŠNJA VRTNA BILJKA. ULJEPŠAVA NAŠ VRT S CVJETOVIMA OD OŽUJKA PA SVE DO LIPNJA. CVJETOVI TRATINČICE MOGU BITI RAZNOBOJNI: BIJELI, CRVENI, RUŽIČASTI ILI PAK KOMBINIRANI.

OBOJI ME

V♥LIM VOJV♥DINU

Volite li proljeće? Još kad u podne zagrije sunce pa možete sjediti van. Iskoristite te dane, a ponesite sa sobom i *Hrcka* te rješavajte kviz. Bit će to potpuni ugođaj.

1. Kojeg datuma Novi Sad proslavlja svoj dan?

- a) 1. siječnja
- b) 1. veljače
- c) 1. ožujka
- d) 1. travnja

Dan Grada Novog Sada je dan kada je 1748. godine Novi Sad proglašen slobodnim kraljevskim gradom, kada je carica **Marija Terezija** potpisala Povelju slobodnog kraljevskog grada. Novi Sad je tom poveljom stekao autonomiju visokog stupnja u okviru tadašnje Habsburške Monarhije.

3. Pogledaj sliku i odgovori: na ulazu u koje vojvođansko mjesto se nalazi ovaj prekrasni drvoređ sibirskog brijesta?

- a) u Tavankut
- b) u Bač
- c) u Belo Blato
- d) u Slankamen

Od ulaska u selo, pa do njegovog izlaza, drvoređ sibirskog brijesta dominira poput vodiča kroz mjesto. Sibirski brijestovi zasađeni su 1997. godine na ideju tadašnjeg Savjeta Mjesne zajednice, a danas, 26 godina kasnije, predstavljaju zaštitni znak sela koji svi posjetitelji obavezno fotografiraju.

2. U kom gradu u Vojvodini ili njegovoj okolini je rođeno pet rimskih careva (po nekim spisima bilo ih je i više)?

- a) u Sirmiumu (današnja Srijemska Mitrovica)
- b) u Somboru
- c) u Bačkoj Topoli
- d) u Viminaciumu

Grad doživljava najveći procvat krajem III. i tijekom IV. stoljeća, kada postaje jedna od prijestolnica Rimskog Carstva i povremeno sjedište mnogih rimskih careva.

4. Koja se dva svjetska natjecanja održavaju u Mokrinu?

- a) *Tucanijada* i *Gusanijada*
- b) *Kobasicijada* i Konjičke utrke
- c) Festival vina i Festival plesa
- d) Igre bez granica i Borbe pasa

Mokrin je malo selo u Banatu, pripada kikindskoj općini. Poznato je po ova dva natjecanja ali i po **Miki Antiću**, **Raši Popovu** kao i naftnim bušotinama te jedinoj populaciji velikih droplji u zemlji.

Posljednji tjedan kviza *Čitam i skitam*

I ovaj 15. kviz za poticanje čitanja *Čitam i skitam* koji Gradska knjižnica Subotica organizira za učenike osnovnih škola u Subotici i okolici ušao je u svoju završnicu. Još točno tjedan dana, do 31. ožujka, svi zainteresirani osnovci mogu predati u knjižnicu popunjen upitnik kao i obnoviti svoju članarinu po promotivnoj cijeni od svega 300 dinara. Članstvo u knjižnici je istodobno i jedini uvjet za sudjelovanje u kvizu. Pa ako ste ispunili osnovne preduvjete (članstvo u knjižnici i točno popunjen upitnik), možete s radošću čekati javno izvlačenje nagrada koje je zakazano

za 4. travnja (utorak) kada će se obilježiti i Međunarodni dan knjige za djecu. Glavna nagrada je i ovoga puta bicikl, a bit će podijeljeno i mnoštvo drugih vrijednih nagrada kao što su knjige, ulaznice za kino, kazalište ZOO vrt, bazen, školski pribor, oprema za kompjutore, šalice, majice, slatkiši, grickalice, sokovi, slušalice i drugo.

A kad sve prođe, i svi preuzmu svoje nagrade, dođite u knjižnicu i posudite knjigu za svoju dušu i uživajte u njoj maksimalno. Jer čitanje godi i duši i tijelu. Provjerite sami!

B. I.

HRCKOVI DETEKTIVI

Točan odgovor iz prošlog broja:
Bacati otpatke u za to predviđeno mjesto,
gasiti svjetlo ako nisi u prostoriji,
zatvarati vodu dok pereš zube...

Nagrađeni detektivi:

Despina Zvonar – OŠ *Ivan Goran Kovačić*, Sonta
Marija Vukov – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
Kalina Kalančev – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Emina Balog – OŠ *22. oktobar*, Monoštor
Melina Stanojević – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Aleksa Vlaović – OŠ *Ivan Milutinović*, Subotica
Petar Đukić – OŠ *Matko Vuković*, Subotica
Ivana Stantić – OŠ *Ivan Milutinović*, Mala Bosna
Barbara Mišković – OŠ *Aleksa Šantić*, Vajska
Ana Dulić – OŠ *Vladimir Nazor*, Đurđin

Nagradno pitanje:

27. ožujka obilježava se:

- a) Svjetski dan kazališta**
- b) Svjetski dan jabuke**
- c) Međunarodni dan knjiga**

Odgovor:	
Ime	
Prezime	
Adresa	
Mjesto	
Škola	
Razred	

Magdalenini Uskrsni ptići

Priprema:

Kobasicu izrežite uzdužno i postavite na sredinu tanjura da bude stablo drveta. U podnožje stabla posložite krastavac izrezan na manje štapiće kao travu.

U travu postavite dva duža štapića krastavca za stabljiku cvijeća koje ćete napraviti od izrezanih komada rajčice. Gnijezdo na drvetu napravite od lomljenih slanih štapića.

Kuhana jaja oljuštite i izrežite na ovalne polutke da budu ptići u gnijezdu. Svakom ptiću napravite oko od komadića suhih grožđica i kljun izrezan od mrkve.

Dobar tek!

Magdalenine Uskrsne ptiće je za Vas pripremila **Magdalena Molnar**. Magdalena pohađa treći razred OŠ Matko Vuković u Subotici. Pleše balet u Plešnom studiju *Adagio*, voli crtati, izmišljati priče i veoma je kreativna.

Vrijeme pripreve:
7 minuta

Potrebni sastojci:

kuhana jaja

kobasica

mrkva

rajčica

krastavac

slani štapići

suhe grožđice

Plemenita životinja – konj

Ako netko razmišlja imati malo drugačijeg, i prije svega velikog ljubimca, konj je onda idealna prilika za tako nešto. No, to baš i nije tako jednostavno. Konju je prije svega potrebno osigurati odgovarajuće uvjete smještaja, njege i ishrane. Konj se smatra jednom od najplemenitijih životinja na svijetu. U prošlosti se koristio kao radna životinja,

a bio je i nezaobilazan sudionik vojnih pohoda i ratova. Danas se konji smatraju veoma luksuznim ljubimcima. Koriste se prije svega za razonodu i sport, a srećemo ih na ergelama i hipodromima. Često ih kao divlje konje možemo vidjeti slobodne pokraj puta, u prirodi i u šumama.

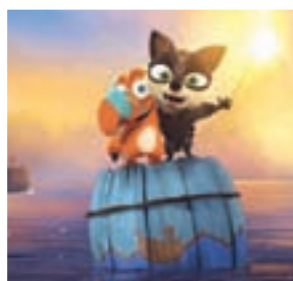
Konji mogu sudjelovati u raznim sportovima kao što su rekreativno jahanje, preponsko jahanje, kasačke i galopske utrke. Jedan od najnovijih konjičkih sportova je i terapijsko jahanje. Vožnja fijakerom predstavlja poseban doživljaj za sve ljubitelje konja. Konji su opjevani i u mnogim narodnim i tamburaškim pjesmama, gdje se može vidjeti kolika je u stvari ljubav, povezanost i neraskidiva veza čovjeka i konja. Jedni od najpoznatijih stihova su i oni... »Sve je manje konja, konja koji jure... a u stvari nikuda ne žure...«.

Sped. vet. dr. Mario Tikvicki

UPS 2! AVANTURA SE NASTAVLJA

Nastavak zabavne animirane avanture Ups! Noa je otišao. Naši poznati mali junaci jure kroz avanturu koja zaustavlja dah, ispunjenu opasnim jurnjavama i zabavnim trenucima koji izazivaju smijeh.

Bližio se kraj svijeta i postojala je opasnost da poplave unište sva bića na planeti. U Noinu arku redom su se ukrcale sve vrste životinja, od najveće do najmanje. Noina arka pluta otvorenim morem. Nakon tjedana nema zemlje na vidiku, zalihe hrane su pri kraju, a krhki mir između mesojeda i

biljojeda mogao bi se narušiti svake sekunde. Nakon niza nesretnih događaja Finny se budi u neobičnoj koloniji ispunjenoj čudnim stvorenjima koja žive u harmoniji – pod prijetnjom vulkana! U utrci s vremenom, plimom i zastrašujućim potresima, on mora spasiti svoje prijatelje, obitelji i cijelu koloniju od potpunog uništenja.

DNEVNIK PAULINE P.

Ovo je priča o Paulini P., snažnoj, emotivnoj i duhovitoj protagonistici ovoga filma i svojega života, gdje unutar školske godine pratimo njezine avanture u razredu i kod kuće te sve probleme koje ona uspješno savladava. Film se temelji na Paulininom dnevniku, a ona iz kritičke perspektive i uz komične situacije, govori o svojim problemima u prijateljstvu, ljubavi i obitelji.

U osam smjerova pronađi i precrtaj sljedeće riječi: JATO, KOS, KRUMPIR, LIM, KIVI, MRKVA, JAJA, PERŠIN, RIS, SALATA, KRASTAVCI, FILM, PAPRIKA, KOŠAR, LUK, KUPUS, GRAŠAK, RAJČICA, ŠLJIVA, PLOD, ORANJE, KOZA, RAD. Preostala slova dat će konačno rješenje. Upiši ga u kvadratiće ispod osmosmjerke.

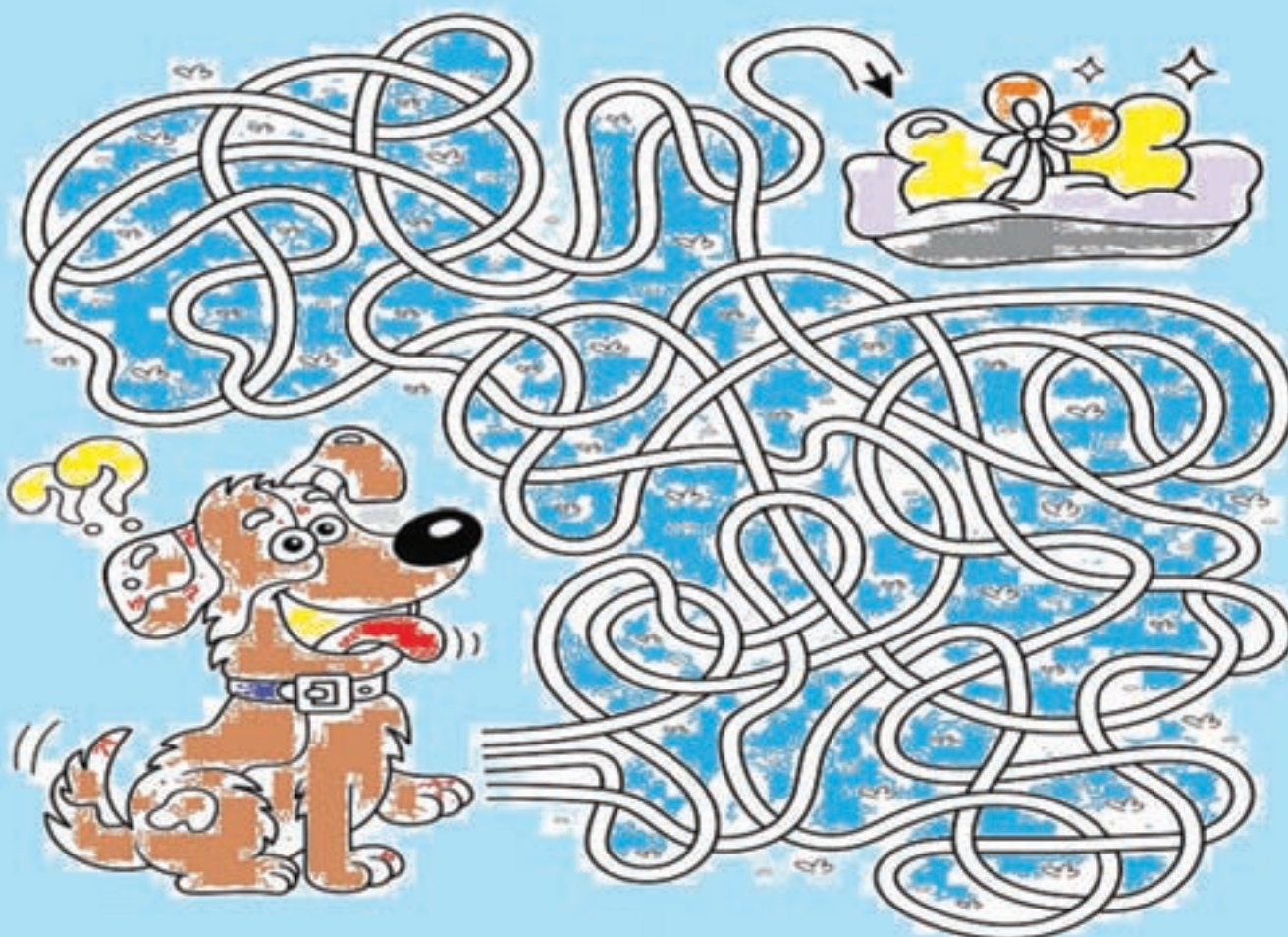

K	A	Š	A	R	G	A	A	A	K
F	O	S	O	K	K	C	V	R	O
I	T	Ž	I	I	I	I	A	R	A
L	A	V	R	Č	LJ	S	A	Z	J
M	J	P	J	Š	T	Nj	O	A	P
O	A	A	R	A	E	K	J	E	R
P	R	K	V	I	A	A	R	I	K
P	L	C	O	T	P	Š	S	M	U
L	I	I	A	Š	I	M	R	T	P
O	I	L	M	N	A	K	U	Nj	U
D	A	D	A	R	V	R	E	R	S
S	K	U	L	A	I	V	I	K	K

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Pomozi psu pronaći put do koske.

Krizaljke

Jerke

M

Riješite križaljku prema ponuđenim slikama i u označenim poljima dobit ćete konačno rješenje – naziv skupine ptica koje su kod nas cijele godine. To su ptice _ _ _ _ _ _ _ _ _ _.

1. [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

2. [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

3. [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

4. [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

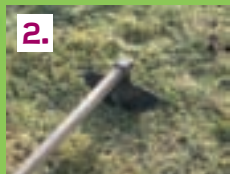
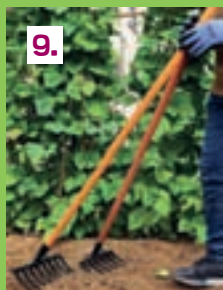
5. [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

6. [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

7. [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

8. [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

9. [] [] [] [] [] [] [] [] [] []

Kreativni kutak

Uskrsna košara

Izradite malu košaru za jaja i darujte je svojim polivačima.

Potrebno:

Kartonski tanjuri / Škare / Flomaster / Heftalica / Ukrašena jaja, čokoladice...

Izrada: Na kartonskom tanjuru iscrtajte dijagonalno flomasterom četiri linije i izrežite ih škarama. Linije treba biti, u zavisnosti od veličine tanjura, oko 4-5 cm. Stranice koje ste dobili podignite i preklopite ih, te formirajte košaru. Na preklopima ih spojite uz pomoć heftalice učvrstite. U košaru možete staviti pisanice, čokolade, čokoladne zečeve...

Dodatak: Ako želite doraditi svoju košaru, možete joj dodati i dršku i to tako što ćete sa strane probušiti dvije rupe i kroz njih provući konopac ili neku ukrasnu traku. Također, u košaru možete narezati papirnatu travu. Potreban vam je samo papir u zelenoj boji koji ćete narezati na tanke trakice.

M. P.

Pomozi uvijek kad je potrebno...

Broj 92

Tekst: Slađana Husak

Crtao: Petar Tikvicki

Idi tamo pomoći Ivici kad izvučemo lane iz rita...

Ajmo, dečki, veslajte.
Mališa se sigurno umorio od borbe da izađe van.

Pa sve životinje posjeduju
nagon za preživljavanje.

Znam, Hrcko,
ali on je još
mali...

Bez brige, stižemo
na vrijeme.

Hajde, požuri,
ovdje je...

Mali družo, evo nas

Dobro je malac,
uskoro si na suhom...

CMOK!

Pustit ćemo ga da
šeta oko kolibe,
majka će ga sigurno
tražiti...

